ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 15 marca 1933

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 30 zł, półrocznie 15 zł, kwartalnie 7,5 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 36 zł, półrocznie 18 zł, kwartalnie 9 zł. Numer pojedyńczy 1,5 zł.

NR. 6 Wydawca: *Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.* **ROK 12**

W sprawie ustawy scaleniowej dla ubezpieczeń społecznych.

W związku z uchwaleniem przez Sejm ustawy o scaleniu ubezpieczeń społecznych prasa zbliżona do kół gospodarczych żywo na to zareagowała, wykazując w szczególności, że obciążenie świadczeniami na cele ubezpieczeń społecznych, powiększone w sumie znacznie z mocy tej ustawy, pogorszy w znacznym stopniu jeszcze sytuację przemysłu, przeżywającego obecny kryzys gospodarczy w warunkach niezwykle ciężkich. Artykuły te wywołały bardzo żywą polemikę prasową wskutek zareagowania na nie „Gazety Polskiej", która ze swej strony chcę sprawę tak przedstawić, jakoby zwiększenie ciężarów nie dotyczyło właściwie wcale produkcji, lecz jedynie pracowników. „Gazeta Polska" bardzo ostro atakuje „Kurjer Polski", starając się wykazać błędność podstaw do obliczenia zestawień w „Kurjerze Polskim" ogłoszonych. A jednak chyba nikogo ze sfer gospodarczych „Gazeta Polska" nie przekona, że zwiększenie ciężarów na ubezpieczenia społeczne, choćby formalnie dotyczało pracowników, nie odbije się właśnie na przemyśle.

Ustawa scaleniowa przeszła przez Sejm w tempie przyśpieszonem. Postulaty przemysłu i wogóle organizacyj gospodarczych w ogólnych zarysach nie zostały wcale uwzględnione. Udało się tylko wprowadzić do ustawy kilka poprawek projektu rządowego w różnych szczegółach, z inicjatywy doradców z kół gospodarczych. Najważniejszą z takich poprawek jest zapewnienie pewnej trwałości składki ubezpieczeniowej specjalnie na cele ubezpieczenia chorobowego i inwalidzkiego. Zmienić wysokość składki może tylko nowa ustawa. Choć zachodzi tu niebezpieczeństwo, że ustanowiona składka w wysokości 5% na cele chorobowe nie wystarczy w praktyce. Wprowadzone jednak do ustawy postanowienia dają możność Ministerstwu Opieki Społecznej do wpływania na utrzymanie równowagi budżetowej przez ograniczenie wydatków, w szczególności zasiłków. Także skala świadczeń leczniczych jest ogromna, a normy są elastyczne, bo ustalenie ich jest pozostawione statutowi nadanemu przez Ministerstwo Opieki Społecznej. Skala składki wypadkowej przypuszczalnie także nie da się utrzymać. Rewizja tej składki przewidziana jest co trzy lata. Na pokrycie niedoboru w ubezpieczalniach wypadkowych na terenie b. zaboru pruskiego, powstałego wskutek objęcia uciążliwych zobowiązań poprzednich, wobec rencistów niemieckich, przewidziany jest trwale pobierany dodatek do składki w wys. 0,3% dla przemysłu, a 0,2% dla rolnictwa.

Odmiennie jak dotychczas w nowej ustawie potraktowana została kwestja pokrycia kosztów leczenia po wypadku. Dotąd Kasy Chorych pokrywały koszta leczenia przez pierwszych 13 tygodni po wypadku, odtąd okres ten będzie wynosił tylko 4 tygodnie. Po upływie tego okresu koszta leczenia obciążą ubezpieczenie wypadkowe. Z tego tytułu odlicza się zwiększenie obciążenia wypadkowego na 6 miljonów zł. rocznie.

W organizacji ubezpieczeń społecznych uchwalono ostatecznie stworzyć osobne 4 zakłady ubezpieczeń społecznych, a mianowicie na wypadek choroby, od wypadków, emerytalnego robotników i pracowników umysłowych, oraz w terenie terytorjalne „ubezpieczalnie społeczne". Owe 4 zakłady ubezpieczeń oraz wszystkie ubezpieczalnie społeczne będą członkami jednej centralnej instytucji pod nazwą „Izba Ubezpieczeń Społecznych".

Wprowadzenie tej organizacji odmiennej od projektu rządowego, a zaproponowanej przez sfery gospodarcze, wydaje się być dość znacznem zwycięstwem, gdyż każdy zakład przemysłowy zamiast z czterema instytucjami będzie miał stale do czynienia tylko z jedną.

Z dalszych poprawek w projekcie podkreślić należy przedewszystkiem postanowienia, dotyczące trybu obliczania składek. Otóż te będą obliczane od zarobku faktycznego, co idzie w zupełności po myśli interesów przemysłu. W procedurze prostowania wymiarów składek podług dotychczas obowiązujących przepisów ustawowych postępowanie odwoławcze nie odraczało obowiązku wpłacenia wymierzonych składek, teraz jednak Ministerstwo Opieki Społecznej ma ustalić proceder. W kwestji odpowiedzialności cywilnej pracodawcy za wypadki nieobjęte ubezpieczeniem nastąpiły pewne zmiany, gdyż dotychczasowe przepisy wywołały różne zastrzeżenia. Z nowego przepisu wynika, że ciężar odpowiedzialności cywilnej spada na pracodawcę za wypadki w razie zaniedbania obwiązków, wynikłych z przepisów o ochronie życia i zdrowia pracowników. W tem ujęciu przepisy zawierają znaczne niebezpieczeństwo wobec możliwości dowolnej interpretacji owego zaniedbania obowiązków. Wątpliwość ta być może, że da się usunąć przez poprawkę na terenie senatu.

Kwestja zakładów zastępczych i rozszerzenia ubezpieczenia na państwowe i samorządowe przedsiębiorstwa była przedmiotem żywej dyskusji w łonie stronnictwa rządowego. Projekt rządowy przewidywał możliwość korzystania z zakładów zastępczych dla przedsiębiorstw państwowych i samorządowych, ostatecznie jednak lewica rządowa wywalczyła zasadę, że wszystkie przedsiębiorstwa bez wyjątku podlegają ustawie o ubezpieczeniu społecznem.

Ustawa ta o ubezpieczeniu społecznem, w brzmieniu przyjętem przez Sejm w III czytaniu ukazała się już w druku, jako druk sejmowy Nr. 714. Cena zł 275.

Sprawy podatkowe.

O zastąpienie projektowanego podatku majątkowego inną publiczną daniną.

Jak wiadomo, w łonie Komisji Bloku Bezpartyjnego toczą się obecnie bardzo ożywione narady nad koncepcją nadzwyczajnej daniny, któraby Ministrowi Skarbu zabezpieczyła konieczne dla Skarbu Państwa wpływy w wysokości 24 miljonów złotych rocznie, a zastąpiła wysuniętą przez rząd koncepcję stałego podatku majątkowego. Projekt rządowy bowiem w jego konstrukcji uznano także w kołach partji rządowej za bardzo niekorzystny, niesłuszny i niecelowy, gdyż w swych konsekwencjach sprowadziłby wielkie szkody z jednej strony dla niektórych klas płatników podatkowych, wskutek niesprawiedliwego rozłożenia ciężaru i z różnych innych względów, z drugiej zaś strony także nie byłby korzystny dla Skarbu Państwa, gdyż znaczna część wątpliwych zresztą wpływów na poczet tego podatku musiałaby być pochłoniętą przez koszta oszacowania.

Nowa koncepcja, wysunięta przez posłów i senatorów z Klubu B. B. W. R. przewiduje daninę nadzwyczajną, któraby społeczeńsewo zasilać miało Skarb Państwa przez jakiś czas, ściśle ograniczony w ustawie, podobno przez przeciąg 3 lat. Danina ta miałaby być skontyngentowana mniejwięcej w ten sposób, że własność gruntowa poniosłaby połowę ciężaru, nieruchomści miejskie 1/6 a przemysł i handel ⅓ część ciężaru daniny. Wymiar następowałby bez oszacowania majątku na podstawie prawomocnych wymiarów płaconych podatków gruntowych, od nieruchomści i od obrotu, przypuszczalnie za rok 1933 przyczem przeddaniny byłby oznaczony procentowo od ustalonego obrotu, przypuszcazlnie za rok 1933 przyczem przedsiębiorstwa mniejsze, wykazujące niewielkie obroty do pewnej granicy byłyby od daniny zwolnione, dalej przedsiębiorstwa z obrotem do nieco wyższej granicy płaciłyby mniej procentowo, a przedsiębiorstwa z większemi obrotami więcej procentowo.

Prace nad uzgodnicniem szczegółów tej nowej koncepcji są podobno już na ukończeniu i sprawa ma być w najbliższym czasie przedstawiona Ministrowi Skarbu.

Także Związek Izb Przemysłowo-Handlowych zajmował się tą kwestją i wysunął ze swej strony koncepcję podobną, a mianowicie z uwagi na fakt, iż wbrew zastrzeżeniom sfer gospodarczych, projektowane jest celem zapewnienia Skarbowi doraźnych wpływów, zamiast stałego podatku majątkowego, przy uchyleniu dotychczasowego podatku majątkowego, nowe dodatkowe obciążenie, Związek Izb Przemysłowo-Handlowych uważa, że ze stanowiska życia gospodarczego najmniej szkodliwą formą poboru byłoby wprowadzenie nadzwyczajnej jednorazowej daniny i następujące jej rozłożenie:

a) powiększenie zasadniczego podatku gruntowego o 30%;

b) powiększenie podatku od nieruchomości o 10%;

c) pobranie od przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych oraz wolnych zawodów ½ pro mille od obrotu, który stanowił podstawę prawomocnego wymiaru za rok 1931, o ile roczny obrót przekraczał 10 000 złotych.

Jakie ulgi podatkowe mają być wprowadzone?

Zakończony został w Ministerstwie trzydniowy Zjazd Prezesów Izb Skarbowych i naczelników wydziałów podatkowych, który się odbył pod przewodnictwem ministra Zawadzkiego. Przedmiotem obrad były referaty poszczególnych prezesów o stanie gospodarczym ich okręgów, oraz w związku z tym o postępowaniu w zakresie bezpośrednich podatków. Również przedstawione były referaty departamentu ministerstwa o wpływie konjunktury na wysokość wymiarów opodatkowania w roku najbliższym. Pozatem rozważana była polityka egzekucyjna w najbliższej przyszłości w odniesieniu do zaległości podatkowych. Żegnając zebranych, minister skarbu stwierdził, jak wielkie znaczenie ma dla całego życia gospodarczego właściwe podejście organizacji skarbowej do kwestji wymiaru podatkowego. W szczególności podkreślił, że wymiary winny być dokonywane w myśl obowiązujących ustaw, mają być oparte na sprawiedliwości i na faktycznym materjale, posiadanym przez władze skarbowe.

Dowiadujemy się, iż posunięcia zamierzone w najbliższym czasie przez min. skarbu w dziedzinie podatkowej opierają się na liberalnym stosunku do płatników. Spodziewać się należy rozporządzenia, regulującego sprawę zaległości podatkowych w myśl postulatów komisji dla spraw handlu przy min. przemysłu i handlu. Pozatem mają być wydawane również zarządzenia, dotyczące wymiaru podatku dochodowego, który to wymiar często wywoływał niezadowolenie, gdyż nie odpowiadał faktycznemu stanowi rzeczy.

W najbliższym czasie ma być wydane przez ministerstwo skarbu zarządzenie, uprawniające naczelników urzędów skarbowych i prezesów izb skarbowych do rozkładania zaległości podatkowych na raty. Dotychczas prezesi izb skarbowych i naczelnicy urzędów skarbowych posiadali uprawnienia rozkładania tych zaległości na trzy miesiące, obecnie zaś urzędom skarbowym ma przysługiwać prawo rozterminowania spłaty do 30 miesięcy i do kwoty 2 000 zł. zaś Izbom skarbowym do 3 lat i do kwoty 10 000 zł. Pozatem ukaże się prawdopodobnie rozporządzenie o honorowaniu ksiąg handlowych jako dowodów przy wymiarach podatkowych, zwłaszcza przemysłowym i dochodowym. Zarządzenie to prawdopodobnie nakaże uznawanie wszelkich dowodów jak kwitów, faktur itd. na zadokumentowanie odpowiedniej wysokości dochodów. Dotychczas tego rodzaju dokumenty nie były honorowane.

Sprawy socjalne.

Fundusz Pracy.

Sejm uchwalił ostatnio ustawę o Funduszu Pracy, który ma zastąpić ustanowiony na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z sierpnia 1932 Fundusz Pomocy Bezrobotnym. Struktura organizacyjna Funduszu Pracy jest następująca: Zwierzchni nadzór sprawuje prezes Rady Ministrów, a organami funduszu są prezes, powołany przez prezesa Rady Ministrów. Komitet Naczelny również przez prezesa Rady Ministrów. Niezależnie od tego mogą być w miarę potrzeby przez prezesa Funduszu Pracy powoływane komitety lokalne.

Celem Funduszu Pracy jest dostarczenie pracy lub środków utrzymania osobom, nie posiadającym innych środków do życia a pozbawionym pracy, przedewszystkiem drogą uruchamiania gospodarczo uzasadnionych robót publicznych lub robót o publicznem znaczeniu.

Środki finansowe na te cele Fundusz Pracy czerpie z następujących źródeł:

a) opłata w wysokości 1% od zarobku, uposażenia, wynagrodzenia, emerytury lub renty, ponoszona przez robotników, jak również przez pracowników umysłowych podlegających ubezpieczeniu na wypadek braku pracy,

b) opłata w wysokości 1% od djet pobieranych przez posłów i senatorów,

b) opłata w wysokości 1% od zarobków wypłacanych robotnikom i pracownikom umysłowym, ponoszona przez zatrudniających ich pracodawców,

d) opłata w wysokości 1 % od opodatkowanego dochodu notarjuszów pisarzy hipotecznych, komorników, lekarzy, dentystów, weterynarzy, felczerów, adwokatów, obrońców sądowych, architektów, inżynierów, techników i od innych samodzielnych zajęć zawodowych,

e) opłata w wysokości 1% ponoszona prze osoby, pobierające dochody w postaci wynagrodzenia procentowego (tantjemy);

f) opłata od biletów wstępu na wszelkiego rodzaju publiczne zabawy, rozrywki, widowiska i zawody sportowe,

g) opłaty w wysokości 1% od stawek przy wzajemnych zakładach (totalizatorze), urządzonych przez Towarzystwa Wyścigów Konnych,

h) opłata od cukru w wysokości 50 gr. od 1 q,

i) opłata od piwa w wysokości 25 gr. o 1 hektolitra. Za opłaty te odpowiada producent,

k) opłata od schowków w wysokości 50% kosztów najmu, jednak nie więcej jak 60. —zł. od każdego schowka w stosunku rocznym,

l) opłata od żarówek w wysokości 15 proc. od wystawionego za nie rachunku,

m) opłata od domowego spożycia gazu,

n) opłata od przebywania w zakładach gastronomicznych i salach bilardowych w godzinach od godz. 24 do 6-ej (50 gr. od osoby),

o) opłata od komornego w wysokości 0,5 % kwoty każdorazowego komornego. Opłaty te obciążają właścicieli nieruchomości.

Ustawa o Funduszu Pracy zawiera również przepisy o możliwości spłacania zaległości w państwowych podatkach gruntowym, dochodowym, majątkowym i od darowizn w drodze pewnych świadczeń w naturze. Świadczenia te będą przyjmowane według miejscowych cen rynkowych.

Ustawa zawiera również sankcje karne za wykroczenia przeciwko jej przepisom, stanowiąc, że kto przekroczy przepisy ustawy, karany będzie grzywną do 2 000 zł.

Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 kwietnia 1933 roku.

Wyjaśnienie przyczyn zwalniania robotników.

Biuro Towarzystwa Przemysłowców Zagłębia Dąbrowskiego poruszyło sprawę korespondencji, dotyczącej wyjaśnienia przyczyn zwalniania robotników w Zarządzie Obwodowym Funduszu Bezrobocia, powołując się na decyzję Dyrekcji F. B. z dnia 28. I.. 1926, według której „w wypadku, gdy w zaświadczeniu pracodawcy o zwolnieniu od pracy zostaje podaną jako powód okoliczność, przewidziana w p. d/art. 4 ustawy, kwestja winy wydalonego robotnika może być uważana za sporną, w rozumieniu ustępu końcowego tego artykułu, jedynie w tym wypadku, gdy robotnik skieruje sprawę o wypłacenie mu odszkodowania na drogę sądową. Jeżeli zaś robotnik, chociaż uważa, że był zwolniony bez winy z jego strony, jednakże rezygnuje z przysługującego mu odszkodowania i omija otwartą przed nim drogę sądową, to Zarząd Obwodowy nie ma podstaw prawnych do kwestjonowania prawdziwości podanego w zaświadczeniu pracodawcy powodu zwolnienia".

Wobec tego kierownik Zarz. Ob. F. B. uznał, że w wypadkach zwolnienia robotnika z jego winy pracodawca może się ograniczyć do umieszczenia na zaświadczeniu redukcyjnem po słowach „zwolniony z powodu.....“ jedynie słów „art. 4. ust. 1 p. d ustawy o zabezp. od bezrob." Wtenczas Zarząd Obwod. nie będzie się domagał żadnych dalszych wyjaśnień.

Ogólna taryfa orjentacyjna dla przemysłu i handlu.

Ponieważ, jak stwierdziliśmy, nie wszyscy jeszcze członkowie orjentują się, że ogólna taryfa orjentacyjna dla przemysłu i handlu wydana na podstawie orzeczenia Komisji Rozjemczej w dniu 24. 9. 1931 przestała obowiązywać z dniem 31. 12. 1932 r. i że nie wszyscy znają nową taryfę orjentacyjną, uchwaloną na zebraniu zarządu Związku Pracodawców w Poznaniu w dniu 7. 12. 32, dlatego przytaczamy ją poniżej w całości.

Podkreślamy, że jest to tylko jednostronna ogólna taryfa orjentacyjna, którą Związek Pracodawców polecił stosować od 1 stycznia 1933 r. Odstępstwo więc od jej stawek jest dopuszczalne. Zaznaczyć również wypada, że wypowiedzenie dotychczasowych płac winno nastąpić najpóźniej na 14 dni przed wprowadzeniem w życie nowych stawek.

§ 1.

W zakładach przemysłu chemicznego, spożywczego (z wyłączeniem wyrobu i rafinerji cukru oraz z wyłączeniem przemysłu spirytusowego), tartacznego, spedytorskiego, włókienniczego, galanteryjnego oraz w zakładach handlowych obowiązują płace godzinne podane w załączonej tabelce.

§ 2.

Przy pracach na montażu poza obrębem miasta płaci się pracownikom fabrycznym i warsztatowym 15% ponad płace godzinne; pozatem otrzymują strawne i mieszkanie.

§ 3.

Płace akordowe i premjowe regulują poszczególne przedsiębiorstwa indywidualnie, przyczem gwarantuje się conajmniej stawki godzinowe.

§ 4.

Celem właściwego zastosowania niniejszej taryfy w poszczególnych miejscowościach Województwa Poznańskiego, ustanawia się trzy klasy miejscowości.

Wyłącza się z pod działania niniejszej taryfy Ostrów miasto i powiat, Gniezno miasto i powiat, Bydgoszcz miasto i powiat, Inowrocław miasto i powiat i powiaty Wyrzysk i Szubin, ponieważ na ich terenie obowiązują taryfy miejscowe.

W myśl ustępu I i II niniejszego paragrafu należą: Do klasy I wszystkie miasta ponad 10.000 mieszkańców i gmina Luboń.

Do klasy II wszystkie miejscowości powyżej 4.000 mieszkańców.

Do klasy III wszystkie miejscowości poniżej 4.000 mieszkańców.

Klasa I stosuje płace wyznaczone w tabelce.

Klasa II stosuje płace o 5% niższe,

Klasa III stosuje płace o 10% niższe.

(Wyliczone stawki dla poszczególnych klas zobacz tabl.)

	Kategorje pracowników	Poznań, miasta powyżej 10 tysięcy mieszkańców i gmina Luboń	Miejscowości powyżej 4 tys. do 10 tysięcy mieszkańców	Miejscowości poniżej 4 tysięcy mieszkańców
		zł	zł	zł
1)	Rzemieślnik w pierwszych 2 latach po wyuczeniu	0.68	0.64	0 61
2)	„ od 2 — 4 lat po wyuczeniu	0.81	0 77	0.73
3)	„ ponad 4 lata po „	0.94	0.89	0.84
4)	Rzemieślnik żonaty kat. 2-giej otrzymuje płace kat. 3-ciej			
5)	Robotnik przyuczony	0.70	0.66	0.63
6)	„ zwyczajny od 15 — 18 lat	0 33	0.31	0.29
7)	„ „ „ 18 — 21 „	0.55	0.52	0.49
8)	„ „ ponad 21 lat	0 68	0.64	0.61
9)	Robotnica od 15 — 18 lat	0.28	0.26	0.25
10)	„ „ 18 — 21 „	0.36	0.34	0.32
11)	„ ponad 21 lat	0.42	0.40	0.38
12)	woźnice otrzymują do wyżej wymienionych płac robotniczych tygodniowo więcej	2.70	2.55	2.40

2 czy 4 proc. stawka do Funduszu Bezrobocia.

Sfery gospodarcze — między innemi Związek Fabrykantów w Poznaniu, wystąpiły do Ministerstwa Opieki Społecznej w sprawie niesłusznie — ich zdaniem — pobieranej przez Zarządy Funduszu Bezrobocia 4% wkładki od płac robotników, zajętych w cegielniach i innych przedsiębiorstwach, uznanych za sezonowe cały rok bez przerwy (szoferzy, kowal, woźnice, stróż nocny itp.)

Jak nam donosi Centralny Związek Przemysłu Polskiego, który w tej kwestji również interwenjował, Ministerstwo Opieki Społecznej zajmuje co do niej stanowisko negatywne. C. Z. P. P. zamierza jednakże w odpowiednim momencie sprawę jeszcze raz przedstawić Ministerstwu a w międzyczasie usiłuje oddziałać na organy Funduszu Bezrobocia celem uzyskania zmiany obecnej praktyki. W każdym razie zaleca się, by zainteresowane zakłady pracy w razie odmownego stanowiska władz lokalnych, wnosiły odwołania do wyższych instancyj Funduszu Bezrobocia.

Prawo i sąd w życiu gospodarczem.

W sprawie przeglądania ksiąg i dokumentów przez władze skarbowe w świetle art. 47 ustawy o podatku przemysłowym.

Zwracamy uwagę na wyrok Sądu Najwyższego z 13 I. 1933 II 4 K 79/32 ustalający wykładnię art. 47 ustawy o państwowym podatku przemysłowym w kierunku rygorystyczniejszej wykładni, naogół przestrzeganej dotychczas w praktyce.

W myśl art. 47 ustawy o państwowym podatku przemysłowym z 15 lipca 1925 (Dz. U. poz. 110/32) wymienione w ustępie 1 rzeczonego artykułu instytucje, przedsiębiorstwa i osoby, są obowiązane zezwalać delegowanym przez władze skarbowe urzędnikom na przeglądanie ksiąg, dokumentów i innych zapisków, zawierających wiadomości o towarach sprzedanych, zastawionych, nadawanych, odbieranych, ubezpieczanych i clonych. Ustawa nie zawiera zastrzeżenia, że odnośny obowiązek istnieje tylko wtedy, gdy ze strony urzędnika skarbowego nastąpi wyjaśnienie, o jakie osoby danemu urzędnikowi chodzi, nie można więc przyjąć, by urzędnik miał obowiązek ujawnienia w stosunku do jakich osób zbiera wiadomości. Ujawnienie osoby mogłoby zresztą w wielu wypadkach udaremnić lub narazić na udaremnienie cel, do którego zdąża władza skarbowa, zbierająca informacje na podstawie art. 47 ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Mimo konieczności ograniczającej wykładni przepisów uciążliwych (nakładających obowiązek), brak w tekście prawa podstawy do żądania, by nastąpiło wyszczególnienie osób, względem których zbierane są informacje. Odmiennego poglądu nie można wysuwać z art. 59 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 17 marca 1928 r. o prawie bankowem (Dz. U. p. 321), który nakłada na członków dyrekcji i urzędników bankowych obowiązek zachowania „tajemnicy handlowej" (podobnie art. 57 co do członków rady), albowiem ta istnieje jedynie w granicach przez prawo uznanych. Jeżeli zatem w imię interesu publicznego przepis prawa nakazuje pewne okoliczności ujawnić, to u progu tego nakazu kończy się tajemnica w stosunku do osoby, która może domagać się nie ujawnienia swej tajemnicy.

Z tajemnicą handlową liczyła się poza tem ustawa o państwowym podatku przemysłowym niewątpliwie, skoro w ustępie 3 art. 47 spotykamy wyraźne zastrzeżenie, że uzyskany materjał władze skarbowe zużytkować winny z całkowitem zachowaniem „tajemnicy handlowej" (verba legia). nakaz zaś ten obwarowany jest nietylko sankcją dyscyplinarną, lecz również sankcją kryminalną (art. 54 891 ewentl. 860 kodeksu karnego z 1932 r.).

Orzecznictwo Sądów Najwyższych w sprawach podatkowych.

Okoliczność, iż Komisja Odwoławcza, mimo zaoczności wymiaru, orzeczonej w myśl art. 50 ustępu 5 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411 Dz. Ust. z 1925 r.) uwzględniła wyjaśnienia i dowody przedstawione przez podatnika, nie może uzasadnić skargi kasacyjnej przewodniczącego Komisji Odwoławczej (art. 73 ustęp ostatni) (Zasada prawna) Wyrok NTA. z 20 czerwca 1932 L. rej. 3444/31.

Brak w księgach handlowych oddzielnych rachunków na tranzakcje podlegające różnym stawkom podatkowym, nie uzasadnia nieprawidłowości tychże ksiąg w rozumieniu art. 76 ust. 3 względnie art. 7 ust. 4 ustawy z 15 lipca 1925 o podatku przemysłowym poz. 550 Dz. Ust. Wyrok N. T. A. z 9 maja 1932 L. rej. 3786/30.

Dokonana przez władzę ocena, czy przyczyna niezłożenia zeznania w terminie jest ważna a nieuchronna, podlega kontroli NTA. (poz. 400 26 Dz. Ust.) Wyrok NTA. z 3 października 1932 L. rej. 5057/30.

Przegląd ustaw i rozporządzeń.

Ustawy:

Zmiana mocy obowiązującej ustawy o nadzorze nad kotłami parowemi — ust. z dn. 25 I. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 53).

Zmiana rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 22. III. 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych — ust. z dnia 25. I. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10 poz. 63)

Rozporządzenia Ministrów:

Ruch pojazdów mechanicznych na drogach publicznych — rozp. Ministrów: Komunikacji oraz Spr. Wewn. w porozumieniu z Min. Spr. Wojsk. z dnia 15. I. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9 poz. 55).

Znaczki stemplowe — rozp. Ministra Skarbu z dnia 8. II. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9 poz. 56).

Przesunięcie na rok 1933 terminu do składania zeznań o dochodzie z art. 50 ustawy o państw. podatku dochodowym — rozp. Ministra Skarbu z dnia 9. 1. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11 poz. 75). Termin przesunięto nieodwołalnie do 1 maja rb.

Różne.

Zmiany w rozporządzeniu o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych.

W końcu lutego rb. weszła w życie ustawa z 25. II. 1931 r. zmieniająca rozporządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych. Wprowadzone zmiany dotyczą niektórych pobieranych w tej dziedzinie opłat, w szczególności zaś ochrony wynalazków; nieznacznemu podwyższeniu uległy opłaty za pierwsze 4 lata trwania patentu, mianowicie z 40 na 50 zł., z 60 na 75 zł., z 80 na 100 zł., i ze 100 na 125 zł.; zmniejszone zostały natomiast opłaty za lata późniejsze, tak, że suma opłat za cały 15-letni okres ochrony będzie obecnie o 230 zł. mniejsza od dotychczas pobieranych. Pozatem zostały wydatnie zmniejszone grzywny, pobierane przy uiszczaniu opłat rocznych za patenty po terminie płatności; podczas gdy poprzednio dochodziły one w 6-ym miesiący do 100 % danej opłaty, obecnie sięgają tylko 30 %.

Opłata za zgłoszenie wynalazku wynosi w dalszym ciągu 35.— zł.

Pobrania pocztowe w obrocie zagranicznym.

W związku z rozp. Ministerstwa Poczt i Telegrafów z 31 1. 1933 Dz. U. 12 poz. 81 narazie podejmuje się wzajemną wymianę przesyłek pocztowych z pobraniem z Polski zagranicę i z zagranicy do Polski z następującemi krajami:

1) Czechosłowacją, 2) Estonją, 3) Finlandją, 4) Łotwą i 5) Szwajcarją, natomiast tymczasową jednostronną wymianę przesyłek pocztowych za pobieraniem tylko z zagranicy do Polski wprowadza się:

1) z Austrją i 2) z Węgrami.

Do adresatów zamieszkałych na terytorjum Austrji i Węgier nie mogą być zatem narazie wysyłane z Polski przesyłki pocztowe obciążone pobieraniem natomiast z Austrji i Węgrzech mogą być nadawane takie przesyłki z przeznaczeniem dla adresatów zamieszkałych w Polsce.

Jako przesyłki obciążone pobraniem mogą być nadawane przesyłki listowe polecone, listy wartościowe oraz paczki zwykłe i wartościowe. Kwotę pobrania należy podawać na przesyłce obciążonej pobraniem w walucie kraju nadania.

Bliższych informacyj udzielają Dyrekcja Poczt i Telegrafów i Urzędy Pocztowe.

Projekt ustawy o biletach skarbowych.

Rząd wniósł do Sejmu projekt ustawy o wypuszczeniu biletów skarbowych, uchwalony przez Radę Ministrów na posiedzeniu w dniu 22/II r. b. Projekt ten przewiduje upoważnienie dla Ministra Skarbu do wypuszczenia biletów skarbowych w serjach, z terminami płatności nie dłuższemi niż jeden rok. Ogólna suma każdocześnie znajdujących się w obiegu biletów skarbowych nie może przekraczać zł 200 milj. Bilety skarbowe mają być wolne od podatku od kapitałów i rent. Bilety skarbowe mają mieć wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne i będą mogły być używane do lokowania kapitałów osób, pozostających pod opieką i kuratelą, jako też kapitałów fundacyjnych, kościelnych, korporacyjnych, publicznych, kaucyj cywilnych i wojskowych. Bilety skarbowe — według projektu — nie podlegają działaniu ustawy z dnia 26/VII 1919 r. o utraconych tytułach na okaziciela (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 406) zgodnie z punktem drugim art. 13 tejże ustawy w brzmieniu ustawy z dnia 18/X 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 637). Bilety skarbowe ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat od dnia ich płatności.

Wszystkie inne warunki emisji, a w szczególności wysokość oprocentowania, wysokość odcinków oraz terminy wypuszczenia i płatności poszczególnych seryj biletów skarbowych — ustali Minister Skarbu w drodze specjalnych rozporządzeń.

O 30 proc. będzie zniżona taryfa drobnicowa.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie wystąpiła w swoim czasie z memorjałem o obniżenie taryfy drobnicowej na kolejach. Jak się dowiadujemy, Ministerstwo Komunikacji opracowuje zmianę tej taryfy. Projekt przewiduje wprowadzenie trzech klas taryfy, zamiast dotychczasowej jednej. Jednocześnie wprowadzone zostaną dla wszystkich klas zniżki taryfy, wynoszące do 40 proc., dla grup zaś przewozowych najwięcej — do 30 proc. Projekt ten idzie po linji postulatów sfer gospodarczych.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1 — Czcionkami Drukarni Polskiej S. A. w Poznaniu.
Redaktor odpowiedzialny Dyrektor Franciszek Łyczywek.